

Výprava do historie pixelu

ČASOVÁ NÁROČNOST: 45 minut nebo více podle způsobu ověření historických změn

VHODNÉ PRO: 1. i 2. stupeň

POMŮCKY: interaktivní tabule nebo počítače, případně vytištěné letecké snímky stejných oblastí (ideálně okolí školy, bydliště žáků) z různých let

CÍL: Žáci s pomocí historických dat DPZ zjistí něco o historii svého pixelu nebo okolí školy. Žáci najdou a pojmenují změny, které probíhají v okolní krajině.

POSTUP:

- Zjistěte historii vašeho pixelu nebo jiné zajímavé plochy – začněte u historie, kterou si žáci ještě pamatují s využitím starších leteckých map na mapy.cz. Následně zkuste letecké snímky z 50. let 20. století ze serveru kontaminace.cenia.cz nebo satelitní snímky na službě Esri Change Matters.
- Zkuste místo svého pixelu/bydliště/školy najít na mapě z 50. let aniž byste použili mapu současnou.
- Popište, k čemu pravděpodobně došlo a pokuste se to ověřit s pomocí pamětníků, kronik a dalších zdrojů z vašeho města (mnoho měst má mapové portály s historickými mapami).
- Rozdělte žáky do skupin a každé zadejte jiné místo, na jehož proměnu v průběhu let se soustředí. Svoji hypotézu o tom, co na místě proběhlo, můžou ostatním jen představit nebo sehrát jako scénku.
- Následně žáky povzbudte, ať zkusí svou hypotézu ověřit a vypátrat skutečnou historii místa v kronikách, dotazem u pamětníků nebo pátráním v terénu.

Příklady otázek:

Jak vypadal váš pixel v 50. letech? Byl zde podobný typ pokryvu? A co jeho okolí?

Stál již v 50. letech dům, ve kterém bydlíte?

Jak se vyvinulo zalesnění (zelené plochy) ve vašem městě? Je nižší nebo vyšší?

Jak je možné, že změny běžně nevnímáme? Kterých změn si všímáme víc a které jsou naopak nenápadné?

Všimněte si výrazných krajinných prvků na starých snímcích – remízků nebo solitérní stromů. Jsou ještě vidět na současných snímcích nebo v terénu?

Odkud se vzaly ovocné stromy v lese? Proč některé stromy v lese rostou v řadě za sebou? Nebyla zde stará cesta s alejí?

Pracovní list:

Výprava do historie pixelu

Jak vypadal váš pixel, když jste tam byli naposledy? A zajímalo by vás, jak to tam vypadalo, když jste se narodili? A co v době, když se narodili vaši rodiče či prarodiče? Pojďte se vydat na cestu do historie a prozkoumat okolí vaší školy, města nebo bydliště.

POMŮCKY: letecké snímky vašeho území z různých let (letecké snímky ČR od roku 2003 najdete na www.mapy.cz, snímky z 50. let 20. století na <https://kontaminace.cenia.cz/>)

POSTUP:

- Najděte místo svého pixelu/bydliště/školy na mapě z roku 2003 a porovnejte ji se současností. Co se tu za tu dobu změnilo?
- Zkuste najít stejné místo na mapě z 50. let aniž byste použili mapu současnou.
- Popište, k čemu na místě pravděpodobně došlo.
 - Stál již v 50. letech dům, ve kterém bydlíte?
 - Byl na místě vašeho pixelu stejný nebo podobný typ pokryvu?
 - Jak vypadalo okolí vaší školy?
- Co odhadujete, že se na místě stalo?

Naše hypotéza:

.....

- Zkuste ve skupině představit „vaši“ historii ostatním spolužákům pomocí divadelní scény nebo komiksu.
- Vaši hypotézu o historickém vývoji zkuste ověřit.
 - Zeptejte se pamětníků – babička nebo dědeček možná budou mít doma staré mapy Klubu českých turistů, které mohou doplnit vyprávěním.
 - Podívejte se do kroniky nebo na stránky vašeho města – řada měst má mapové portály s historickými mapami.
 - Vydejte se do terénu a místo prozkoumejte. Všimněte si výrazných krajinných prvků na starých snímcích – remízky, solitérních stromů, cest, vodních toků. Najdete je na současných snímcích nebo v terénu? V terénu můžete dohledat pozůstatky historie – úrodné části pole tam, kde dřív byla řeka, stromy s širokou korunou uvnitř lesa, snosy kamení kolem polí nebo ovocné stromy v dnešním lese apod.
- Co jsou stabilní místa v krajině a kde dochází k největším změnám?

Místa, která se nezměnila:

Největší nalezené změny:

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

Naše hypotéza byla:

- potvrzena
 vyvrácena

Další souvislosti a otázky pro příští bádání:

